800/08

Den 7. juli 2008 blev i sag nr. 72.958:

xxxx xxxxx xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxx xxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx x

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstagerne, der har retshjælpsforsikring hos If Skadeforsikring, klager ved deres advokat over selskabets afvisning af at yde retshjælpsdækning til anlæggelse af to retssager.

Selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning med henvisning til følgende undtagelsesbestemmelser i forsikringsbetingelserne § 3, stk. 5, vedrørende dødsbobehandling og arv, § 3, stk. 1, vedrørende erhvervs- og ansættelsesforhold og § 5, stk. 1, vedrørende rimelig grund.

Sagen angår klagernes moder, der i forbindelse med sin mands død aftalte en privat pensionsordning med den virksomhed, som hendes mand havde været medstifter af.

Ifølge pensionsaftalen bevilgedes moderen en årlig pension på 30.000 kr. - pristalsreguleret i forhold til pristallet for januar 1975. Pensionen skulle udbetales første gang i januar kvartal 1975 og sidste gang i det kvartal, hvor klagerens moder måtte afgå ved døden.

Det aftaltes endvidere, at moderen skulle overdrage samtlige af sine aktier i virksomheden til daværende værkfører og senere direktør i virksomheden. Aktierne var på overdragelsestidspunktet værdiansat til 400.000 kr. Værkføreren forpligtede sig til at svare moderen livrente på samme vilkår som den indgåede pensionsaftale, dog således at livrenten var fastsat til 10.000 kr. årligt.

Om sagens faktiske omstændigheder har klagernes advokat i stævningen anført:

> "Til sikkerhed for Direktør B.R.'s opfyldelse af sine forpligtelser overfor M.K.E. blev det endvidere aftalt, at førstnævnte håndpantsatte de selv samme aktier i R.M. A/S hos Sparekassen F., F. i Odense. Overdragelsesdokument og livrenteaftale af 11. juli 1975 fremlægges, som sagens bilag ... Livrenteaftalen og overdragelse til håndpantsætning ændres dog ved allonge af 12. juli 1975, hvorved kun aktier for kr. 399.000 omfattes af aftale om livrente og håndpantsætning. Nævnte ændring følger af sagens bilag …
>
> Håndpantsætning ifølge ovennævnte aftale foranstaltes af advokat L.C. på vegne af direktør B.R. Deponering af aktierne foretages i henhold til aftale hos Sparekassen F., der den 6. august 1975 udsteder kvittering for modtagelse, til depot, af kr. 399.000 aktier i R.M. A/S. Håndpantsætter anføres i skrivelse af 4. august 1975 som direktør B.R. Skrivelse af 4. august 1975 og Sparekassen F.'s kvittering for modtagelse af aktierne til håndpantsætning af 6. august 1975, fremlægges som sagens bilag ...
>
> Begunstigede efter aftalen om pension og livrente M.K.E.R. afgår den 23. december 2006 ved døden. Udbetaling af pension fra R.M. og livrente fra, nu B.R.'s enke E.R., bringes til ophør, jf. ovennævnte aftalekompleks ved udgangen af sidste kvartal 2006.
>
> Under gennemgangen af boet efter M.K.E.R. konstaterede dennes livsarvinger, at pensionen fra R.M. ikke er blevet pristalsreguleret siden 1988. Ligeledes konstaterede livsarvingerne, at livrenten fra B.R., og dennes senere enke, ej heller er blevet pristalsreguleret i en længere årrække. Sidste pristalsregulering var i 1983.
>
> Endelig konstaterede livsarvingerne, at den indgåede håndpantsætning ikke længere eksisterede og ovennævnte aktiebeholdning derfor ikke var i behold. Der foreligger ikke oplysninger om, at sagsøger selv skulle have ændret håndpantsætningsaftalen. Depotet anslås opløst for få år siden - uden M.K.E.R.'s medvirken."

Ved skrivelse af 25/6 2007 har klagernes advokat på deres vegne ansøgt om retshjælpsdækning, hvilket selskabet ved skrivelse af 11/7 2007 har afvist. Klagerne har herefter ved skrivelse af 21/11 2007 ved deres advokat indbragt sagen for nævnet med påstand om retshjælpsdækning. Til støtte herfor har advokaten anført:

> "Som advokat for B.B.H. … og A.A. … retter jeg henvendelse til Dem i anledning af, at mine klienter har fået afslag på retshjælpsdækning til anlæg af 2 sager mod henholdsvis R.M. A/S og E.R.

Sagerne føres af mine klienter i deres egenskab af privatskiftende arvinger i boet efter deres mor, M.K.E.R.

Ved brev af 25.6.2007 er der ansøgt om retshjælpsdækning, hvilket der er givet afslag på ved mail af 11.7.2007, jf. bilag …

Dækning er afvist med henvisning til retshjælpsbetingelsernes § 3 nr. 5, iht. hvilken tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv ikke er dækket.

Tvisten falder ikke ind under denne undtagelsesbestemmelse, idet tvisten vedrører boets tilgodehavende på efterbetaling af manglende indeksregulering af en livrente og en pensionsordning. Der er således tale om almindelige civilretlige krav, der ville være dækket af afdødes egen retshjælpsordning, hvis kravene havde været rejst af afdøde i levende live, og arvingerne bør derfor ikke stilles anderledes i relation til retshjælpsdækning."

Selskabet har i svarskrivelse af 14/12 2007 anført:

"Tvister med forbindelse til dødsbobehandling og arv er undtaget fra retshjælpsdækning jf. retshjælpsbetingelsernes § 3, stk. 5, med mindre tilknytningen er ganske fjern. Det er ikke afgørende, om sagen kunne være anlagt før dødsfaldet, men derimod om værdierne går tilbage til boet, såfremt sikrede får medhold i sin påstand. Det skyldes, at sagen i givet fald ikke kan siges at være uden forbindelse med dødsbobehandlingen (Michael Wiisbyes Retshjælpsforsikringen s. 197-99). I nærværende sag vil efterbetalingen af livrenten gå tilbage til boet. Tvisten kan derfor ikke siges, at have en ganske fjern tilknytning til dødsbobehandling og arv. Vi mener derfor, at den undtaget fra dækning på arvingernes private forsikringer.

Ydermere er tvister af enhver art, opstået i forbindelse med erhverv og ansættelsesforhold undtaget fra retshjælpsdækning jf. betingelsernes § 3, stk. 1. Efter Ankenævnets praksis omfatter erhvervsundtagelsen bl.a. tvister vedrørende enkepensioner. Nærværende tvist er også under henvisning hertil undtaget fra dækning på retshjælpsforsikringen.

Endelig gøres det gældende, at tvisten er undtaget fra dækning i medfør af retshjælpsbetingelsernes § 5, stk. 1. Det skyldes, at vi er enige med advokat H.V. i påstanden om, at aftalen om pristalsregulering er bortfaldet på grund af retsfortabende passivitet af de årsager, der er anført i H.V.'s brev af 26. april 2007.

Selskabet er af den opfattelse, at afvisningen af retshjælpsdækning til den aktuelle sag er i overensstemmelse med Ankenævnet for Forsikrings praksis, bl.a. kendelse nr. 44.631. Sagen, der i høj grad ligner nærværende, omhandlede et krav om efterbetaling tjenestemandsenkepension. Sagen var anlagt af moderen M. Hendes arving A - der som privatskiftende arving succederede i M's rettigheder og forpligtelser - ønskede at videreføre sagen efter moderens død. Retshjælpsforsikringsselskabet afviste at yde retshjælp under henvisning til betingelsernes §§ 3, stk. 1 og 5. Ankenævnet for Forsikring lagde ved kendelsen vægt på, at tvisten havde en sådan forbindelse med klagerens moders ægtefælles ansættelsesforhold, at tvisten var undtaget fra dækning jf. § 3, stk. 1.

For en god ordens skyld bemærkes, at et dødsbo ikke generelt er undtaget fra at indtræde i afdødes ret i henhold til afdødes egen retshjælpsforsikring, i de tilfælde, hvor der i øvrigt er tale om en dækningsberettiget tvist. Et dødsbo kan derimod ikke på arvingernes private retshjælpsforsikringer opnå dækning til en tvist om afdødes rettigheder."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 3. Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?**

1. Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvende forstås:
   a) Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv.
   b) Formuedispositioner i forbindelse med de under a) nævnte forhold.
   c) Tvister af enhver art, opstået i forbindelse med sikredes ansættelsesforhold.

…

5. Tvister i forbindelse med dødsbobehandling eller arv.

§ 5. Hvilke omkostninger er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?

1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, f.eks. fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at de anlagte retssager har en sådan forbindelse med dødsbobehandlingen, at omkostningerne hertil er omfattet af den ovenfor gengivne undtagelsesbestemmelse vedrørende bobehandling og arv. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning til sagerne som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann